

Notat

Dato: 17. august

Kopi til:

Emne: Forhandlingspapir

Om forhandlingspapiret

Forhandlingspapiret samler de forskellige forslag og problemstillinger, som er belyst i budgetmaterialerne. Alt dette samles i en række beslutningspunkter, som kan fungere som tjekliste under forhandlingerne. Der laves også en elektronisk udgave af forhandlingspapiret i et regneark, hvor man kan lave budgetsimuleringer ved at vælge delelementer til og fra, så konsekvenserne for det samlede budget beregnes automatisk.

1. Den økonomiske udgangssituation

På baggrund af udvalgenes budgetforslag, økonomiaftalen mellem KL og Regeringen, den udmeldte statsgaranti for skatter og udligning mv. har forvaltningen udarbejdet et basisbudget, som er udgangspunkt for de politiske forhandlinger. Forudsætningerne for basisbudgettet – og de vigtigste elementer heri – er beskrevet i "Notat om Viborg Kommunes basisbudget".

Udgangspunktet er et basisbudget med underskud på det skattefinansierede område de to første år, og hvor kommunens likviditet nedbringes fra 490 mio. kr. i 2017 til 180 mio. kr. i 2021. Som det fremgår af notatet, er 2018 påvirket positivt af ekstraordinære indtægter. Dels et ekstraordinært finansieringstilskud på 88,8 mio. kr. (hvor vi oprindeligt havde budgetteret med 50 mio. kr.) og dels et tilskud på 27,7 mio. kr. fra puljen til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår. I alt indtægter på 66,5 mio. kr., som vi nok ikke kan forvente at få i de efterfølgende år.

Indtægterne i 2018 er derfor højere, end vi kan forvente for overslagsårene, hvilket er vigtigt at have for øje i budgetforhandlingerne.

Det er også vigtigt at have for øje, at der i overslagsårene (2019 – 2021) er indarbejdet en årlig effektiviseringsgevinst på ½ procent af serviceudgifterne (18 mio. kr. årligt) samt Statens moderniserings- og effektiviseringsprogram (8 mio. kr. årligt). Det er effektiviseringer på 26 mio. kr. årligt, som endnu ikke er udmøntet i konkrete initiativer.

Viborg Kommunes økonomiske politik for de seneste år er forudsat videreført. Den består af tre måltal:

- Min. 200 mio. kr. i overskud før anlæg og afdrag
- Min. 200 mio. kr. i anlægsbudget (skattefinansieret netto anlægsudgifter)
- Min. 200 mio. kr. i gennemsnitlig likviditet

Byrådet har tidligere besluttet at tilføre BUU 25 mio. kr. og ÆSU 11,5 mio. kr. årligt. Disse udgifter er indarbejdet i basisbudgettet.

2. Driftsbudgettet - budgetudfordringer og nye tiltag

Beslutningspunkt 1: Hvilke evt. budgetudfordringer og nye tiltag skal indarbejdes i driftsbudgettet?

Efter de vedtagne spilleregler for årets budgetlægning skal udvalgene selv finansiere alle budgetudfordringer inden for egne budgetter. Der er ikke udpeget særlige budgetudfordringer, som kan rejses overfor Byrådet, hvilket hænger sammen med, at der ikke skabes et økonomisk råderum for Byrådet i årets budgetlægning.

Budgetudfordringer og nye tiltag med finansiering

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget og Teknisk Udvalg har vedtaget budgetforslag, som indeholder merudgifter. Der foreligger fra begge udvalg forslag til finansiering af disse merudgifter. Tabellen nedenfor viser disse forslag, som ikke er indarbejdet i basisbudgettet.

Tabel 1. Budgetudfordringer og nye tiltag i driftsbudgettet med finansiering

AD	(beløb i 1.000 kr.)	2018	2019	2020	2021	Bilag nr.
1	Stigning i antallet af produktionsskoleelever (SAU, beskæftigelsestilbud)	1.500	1.900	1.900	1.900	4a
1a	Færre udgifter til kontant- og uddannelseshjælp (SAU, Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet)	-1.500	-1.900	-1.900	-1.900	4a
2	Henlæggelse vedr. kommunale ejendomme (TU, kommunale ejendomme)	1.400	1.400	1.400	1.400	4b
2a	Pulje til planlagt vedligeholdelse (ØEU, facility management)	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	4b
I alt		0	0	0	0	

AD 1) Stigning i antallet af produktionsskoleelever

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget har merudgifter på 1,5 mio. kr. i 2018 og 1,9 mio. kr. i 2019-21, som vedrører en stigning i antallet af produktionsskoleelever.

AD 1a) Færre udgifter til kontant- og uddannelseshjælp

Udvalget foreslår, at finansieringen findes på politikområdet, arbejdsmarkeds- og overførselsområdet, idet merudgiften til produktionsskolen pga. flere årselever end budgetteret, forventes udlignet af færre udgifter til kontant- og uddannelseshjælp vedr. den samme målgruppe.

AD 2) Henlæggelse vedr. kommunale ejendomme

Teknisk Udvalg har merudgifter på 1,4 mio. kr. til henlæggelser vedrørende kommunale ejendomme som følge af den nye boligreguleringslov.

AD 2a) Pulje til planlagt vedligeholdelse

Udvalget foreslår merudgiften finansieret af puljen til planlagt vedligeholdelse på politikområdet, facility management, under Økonomi- og Erhvervsudvalget, idet henlæggelserne med en vis tidsforskydning skal anvendes til at vedligeholde kommunale bygninger.

Budgetudfordringer og nye tiltag uden finansiering

Tabellen nedenfor viser en række nye tiltag i driftsbudgettet, som eksempelvis vil kunne finansieres via udviklingspuljen. Endeligt vil det være en mulighed at udvide udviklingspuljen, da en betydelig andel allerede er disponeret.

Table 2. Budgetudfordringer og nye tiltag i driftsbudgettet uden finansiering

AD (beløb i 1.000 kr.)	2018	2019	2020	2021	Bilag nr.
En ny og yderligere fokuseret animationsstrategi	4.400	4.400	4.400	4.400	4c
4 Kapitaltilførsel til Midtjyllands lufthavn					4d
Forlængelse af deltagelse i MedTech Innovation Consortium		193	193	193	4e
Nyt koncept for kollektiv trafik i Viborg Kommunes landdistrikter	1.062	-516			4f
7 Bedre betjening af Midtjyllands Lufthavn	926	1.897	-1.054		4f
Rutetilpasninger på den regionale kollektive trafik	2.300	4.600	4.600	4.600	4g
9 Forøgelse af udviklingspuljen	?	?	?	?	
I alt	8.688	10.574	8.139	9.193	

AD 3) En ny og yderligere fokuseret animationsstrategi

Økonomi- og Erhvervsudvalget drøfter på mødet den 23. august 2017 udkast til en ny og yderligere fokuseret animationsstrategi for perioden efter 2017. Indholdet tager udgangspunkt i analysen 'Potentialet i en udvidet og fokuseret animationsstrategi'.

AD 4) Kapitaltilførsel til Midtjyllands lufthavn

Øgede driftsudgifter og investeringer i Midtjyllands Lufthavn og et passagerantal, der ikke udviser den forventede vækst, nødvendiggør kapitaltilførsel til Midtjyllands Lufthavn frem til 2023 for Midtjyllands Lufthavns økonomi er i balance. Det indstilles til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 23. august 2017, at Viborg Kommune fortsat vil bidrage til kapitaltilførslen til Midtjyllands Lufthavn, og at Viborg Kommunes andel af kapitaltilførslen, når omfanget er kendt, afholdes af udviklingspuljen.

AD 5) Forlængelse af deltagelse i MedTech Innovation Consortium

MTIC er et forpligtende samarbejde mellem Region Midtjylland, kommuner i regionen, VIA University College og Aarhus Universitet (AU). MTIC er først og fremmest sat i verden for at understøtte private virksomheder i at opnå deres vækstpotentiale og bidrage til, at de kan udvikle globalt relevante sundheds- og velfærdsteknologiske produkter og løsninger, der bidrager til løsning af Danmarks udfordringer på området. Byrådet besluttede 18. maj 2016 (sag nr. 12), at finansiere Viborg Kommunes deltagelse i foreningen i årene 2016, 2017 og 2018 via udviklingspuljen under Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Ad 6) Nyt koncept for kollektiv trafik i Viborg Kommunes landdistrikter

Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen har meddelt økonomisk støttetilsagn til iværksættelse af Viborg Kommunes ansøgte forsøgsprojekt indenfor den kollektive trafik med følgende økonomi:

Tabel 3. Udgifter til nyt koncept for kollektiv trafik i Viborg Kommunes landdistrikter

Beløb i 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020	I alt
Nyt koncept for kollektiv transport i Viborg Kommunes landdistrikter					
Forventet udbetaling af tilskud fra Staten (indtægt)			-546		-546
Forventet forbrug over projektperioden (udgift)	186	876	30	0	1.092
I alt	186	876	-516	0	546

Såfremt projekterne iværksættes og fortsættes efter forsøgsperiodens udløb, vil der alt andet lige være en større kommunal udgift, idet styrelsens driftsstøtte bortfalder.

AD 7) Bedre betjening af Midtjyllands Lufthavn

Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen har meddelt økonomisk støttetilsagn til iværksættelse af Viborg Kommunes ansøgte forsøgsprojekt indenfor den kollektive trafik med flg. økonomi:

Tabel 4. Udgifter til Bedre betjening af Midtjyllands Lufthavn

Beløb i 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020	I alt
Bedre betjening af Midtjyllands Lufthavn					
Forventet udbetaling af tilskud fra Staten (indtægt)		-1.176		-1.094	-2.269
Forventet forbrug over projektperioden (udgift)	204	2.147	2.147	40	4.538
I alt (netto)	204	972	2.147	-1.054	2.269

Styrelsens vilkår i tilsagnsskrivelsen om, at den kun vil finansiere en samlet vækst i det kommunalt finansierede kørselsomfang, betyder et større kommunalt finansieringsbehov end antaget ved fremsendelse af ansøgningen.

Derfor foreslås det, at der i givet fald fremsendes et revideret projektbudget til Styrelsen for projektet "Bedre betjening af Midtjyllands Lufthavn", der reducerer både den kommunale udgift og det statslige tilskud med 0,5 mio. kr. pr. år i 2018 og 2019 svarende til den udgift, kommunen i dag har med den eksisterende teletaxaordning. Det betyder, at den kommunale nettoudgift samlet set bliver 0,5 mio. kr. mindre eller i alt 1.769.000 kr. for årene 2017 til 2020.

AD 8) Rutetilpasninger på den regionale kollektive trafik

I Viborg Kommune agter Regionen at gennemføre følgende rutetilpasninger på de regionale ruter, som regionen mener har sekundær regional betydning. Rutetilpasningerne ønskes gennemført i forbindelse med køreplansskiftet i juni 2018. Rutetilpasninger på det regionale kollektive rutenet i Viborg Kommune omfatter:

Rute 50: Viborg–Løgstrup–Skive

Rute 59: Viborg–Møldrup–Aalestrup:

Rute 114: Aarhus-Hammel-Viborg:

Såfremt Viborg Kommune overtager de pågældende ruter vil det betyde en merudgift på 2,3 mio. kr. i 2018 og 4,6 mio. kr. i de efterfølgende år.

AD 9) Forøgelse af udviklingspuljen

Under Økonomi- og Erhvervsudvalget er der reserveret en udviklingspulje, der i udgangspunktet er 25 mio. kr. I sidste års budgetforlig blev det aftalt at nedsætte puljens størrelse med 5 mio. kr. i 2018 og 10 mio. kr. i 2019 og 2020. I 2021 er der igen afsat 25 mio. kr. I tabellen ses puljens resterende størrelse, når der tages højde for denne reduktion og de beløb, som allerede er disponeret til projekter.

Tabel 5. Udviklingspuljen – ikke-disponerede beløb

(beløb i mio. kr.)	2018	2019	2020	2021
Udviklingspulje (ikke-disponeret andel)	5,7	9,1	13,0	24,0

3. Anlægsbudgettet - budgetudfordringer og nye tiltag

Beslutningspunkt 2: Hvilke evt. budgetudfordringer og nye tiltag skal indarbejdes i anlægsbudgettet?

I årets budgetlægning kan udvalgene foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår. Det betyder, at nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede ved bortfald eller reduktion af eksisterende anlægsprojekter inden for det enkelte udvalg, så udvalgets anlægsramme er uændret i hvert budgetår.

Budgetudfordringer og nye tiltag med finansiering

I tabel 6 nedenfor vises udvalgenes nye anlægsønsker, som der er fundet finansiering til, efter ovenstående spilleregler. Dernæst vises i tabel 7 en række anlægsønsker, som mangler finansiering.

Tabel 6. Budgetudfordringer og nye initiativer på anlægsbudgettet med finansiering

AD	(beløb i 1.000 kr.)	2018	2019	2020	2021	I alt
Klima- og Miljøudvalget						
10	Udvikling af Viborg Naturpark	200	200	200	200	800
11	Løbende spildevandsplanlægning	250	250	250	250	1.000
12	Indsats til forbedring af vandkvalitet i Viborgsøerne	250	1.750			2.000
13	Naturgenopretningsprojekt for Søndre Mose	850				850
14	Pulje til samarbejde om grundvandsbeskyttelse og udvikling af rekreative muligheder	250	350	350	350	1.300
15	Ådalsprojekter ved mindre vandløb		198			198
16	Større naturgenopretninger, realisering af natur- og parkpolitik	-1.000	-817			-1.817
17	Karup elværks dambrug	-1.000				-1.000
18	Faunapassage ved møller og indsats mod okker	-1.030	-803			-1.833
19	Restaurering, Mou Sø	-1.498				-1.498
<i>Klima- og Miljøudvalget, i alt</i>		<i>-2.728</i>	<i>1.128</i>	<i>800</i>	<i>800</i>	<i>0</i>
						0
Ældre- og Sundhedsudvalget						0

Optimering af tiltag for gruppen af borgere med synshandicap					
20	på plejecenter Banebo	187			187
21	Renovering og udbygning af plejecentre	-187			-187
<i>Ældre- og Sundhedsudvalget, i alt</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
I alt		-5.456	2.256	1.600	1.600
					0

Klima- og Miljøudvalget

AD 10) Udvikling af Viborg Naturpark

Viborg Naturpark er et udviklingsprojekt med en vision om at danne en "grøn" ring om Viborg by. Naturparkens styrke er den meget bynære beliggenhed.

AD 11) Løbende spildevandsplanlægning

Spildevandsplanlægningen har traditionelt været finansieret ved en lidt større anlægsbevilling hvert 4. år. Det vil planlægningsmæssigt og i forhold til arbejdstilrettelægning være mere hensigtsmæssigt at gennemføre en mere rullende spildevandsplanlægning finansieret af en mindre årlig anlægsbevilling. Bevillingen skal primært dække administrative omkostninger

AD 12) Indsats til forbedring af vandkvalitet i Viborgsøerne

Opfølgning på igangværende forundersøgelser af konkrete indsatsmuligheder for at reducere næringsstofbelastningen til Viborg Nørresø af hensyn til forbedring af miljøtilstanden i Viborgsøerne (og den rekreative anvendelse af samme).

AD 13) Naturgenopretningsprojekt for Søndre Mose

Et naturgenopretningsprojekt indeholdende fældning og fjernelse af alle udgåede og dele af levende træer og buske samt fjernelse af de fleste småøer og tørvebalker i mosen.

AD 14) Pulje til samarbejde om grundvandsbeskyttelse og udvikling af rekreative muligheder

Pulje til i samarbejde med vandværker at udvikle rekreative muligheder på arealer, hvor landbrugsdrift af hensyn til grundvandsbeskyttelsen ekstensiveres eller der rejses skov.

AD 15) Ådalsprojekter ved mindre vandløb

Forundersøgelse af muligheder for helhedsprojekter i mindre ådale. I dag har projekter ofte et mere snævert fokus på enten den våde eller den tørre natur. Forundersøgelsen skal beskrive, hvordan projekterne kan blive mere helhedsorienteret og også inddrage klimatilpasningsaspekter og beskrive konkrete egnede lokaliteter herfor.

AD 16) Større naturgenopretninger, realisering af natur- og parkpolitik (beløb udgår som finansiering)

Natur- og parkplanen, der skal implementere Natur- og parkpolitikken, er ved at blive udarbejdet. Planen forventes godkendt i 2017. Relevante projektforslag er udviklingen af Viborg Naturpark i sammenhæng med planen for Viborg Søerne, herunder forbindelsen mellem Søndersø og Søndermølle. Desuden en pulje til at udvikle rekreative muligheder på arealer med landbrugsdrift af hensyn til grundvandsbeskyttelse.

AD 17) Karup elværks dambrug (beløb udgår som finansiering)
 Opkøb af Karup Elværks Dambrug med henblik på at forbedre forholdene for fiskebestanden i Karup Å og udvikle arealet til et nærrekreativt område i Karup By.

AD 18) Faunapassage ved møller og indsats mod okker (beløb udgår som finansiering)
 Der skal gennemføres restaureringsprojekter, der dels sikrer, at fisk og smådyr i vandløbene kan vandre uhindret forbi mølleopstemninger, dels modvirker okkerforurening af vandløb. I 2018 forventes Okkerprojekt ved Høgild Mose og Faunapassage ved Vintmølle eller Bro Mølle gennemført.

AD 19) Restaurering, Mou Sø (beløb udgår som finansiering)
 Der skal gennemføres et restaureringsprojekt, der skal sikre at næringsstofferne på søens bund ikke forhindre at søen opfylder sit miljømål.

Ældre- og Sundhedsudvalget

AD 20) Optimering af tiltag for gruppen af borgere med synshandicap på plejecenter Banebo
 Formålet er at skabe en så vid grad af fleksibilitet samt de bedste rammer for de kommende beboere på plejecenter Banebo, herunder også den gruppe af beboere, der måtte have et synshandicap.

AD 21) Renovering og udbygning af plejecentre (beløb udgår som finansiering)
 Der er på investeringsoversigten optaget en pulje til renovering/udbygning af eksisterende plejecentre.

Budgetudfordringer og nye tiltag uden finansiering

Tabellen nedenfor viser de budgetudfordringer og nye tiltag, som udvalgene ikke har fundet finansiering til.

Tabel 7. Budgetudfordringer og nye initiativer på anlægsbudgettet uden finansiering

AD (beløb i 1.000 kr.)	2018	2019	2020	2021	I alt	Bilag
Byrådet/ØEU						
22 Prisstigning på løn og byggematerialer	?	?	?	?	0	9k
23a Betalt parkering (husk afledte driftsudgifter)	?	?	?	?	0	9c
23b Renovering af Preislers Plads og Fischers Plads	?	?	?	?	0	
24 Nærbane mellem Bjerringbro og Skive (husk afledte driftsudgifter)	?	?	?	?	0	9d
25 Kvotetildeling – nybyggeri og kapitaltilførsel	0	23.200	16.000	16.000	55.200	9f
26 P-pladser og trafikafvikling ifm. udvidelse af de 5 Hald'er	3.836				3.836	9g
<i>Byrådet, i alt</i>	<i>3.836</i>	<i>23.200</i>	<i>16.000</i>	<i>16.000</i>	<i>59.036</i>	
Børne- og Ungdomsudvalget						
27 Pulje til renovering af legepladser, dagtilbud				4.000	4.000	

28	Pulje til indretning af køkkener	3.000		3.000	6.000	
29	Nyt børnehus i Arnbjerg	1.000	18.000	6.000	25.000	
30	Udbygning af Børnehuset Hobbitten			6.000	6.000	
31	Pulje daginstitutioner (skal ses i sammenhæng med 514974)	2.100			2.100	
32	Klub Valhalla - etablering ny klub ved Nordre Skole			6.000	6.000	
33	Pulje til renovering af legepladser, skoler			4.000	4.000	
34	Nordre Skole - om- og tilbygning indskoling og SFO	1.862	4.275	7.263		13.400
35	Om- og tilbygning af daginstitutionen Tumlehøj			3.600	3.600	
36	Ny skole på Vinkelvej				0	9e
	<i>Børne- og Ungdomsudvalget, i alt</i>	<i>3.962</i>	<i>8.275</i>	<i>25.263</i>	<i>32.600</i>	<i>70.100</i>
Kultur- og Fritidsudvalget						
37	Anlægsramme til investeringer i renovering og nybyggeri i selvejende idrætshaller			7.000	7.000	14.000
	Kultur- og Fritidsudvalget, i alt	0	0	7.000	7.000	14.000
Teknisk Udvalg						
38	Ny skolevej til folkeskole på Vinkelvej i Viborg (tidligere handelsskole)	200	4.000			4.200
39	Domkirkekvartret					0
40	Områdefornyelse	2.840	6.180	5.070	14.090	9h
41	Brug af skøjtebanens areal i sommerperioden				0	9j
	<i>Teknisk Udvalg, i alt</i>	<i>200</i>	<i>6.840</i>	<i>6.180</i>	<i>5.070</i>	<i>18.290</i>
Ældre- og Sundhedsudvalget						
42	KOL-indsats	1.790				1.790
	<i>Ældre- og Sundhedsudvalget, i alt</i>	<i>0</i>	<i>1.790</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.790</i>
	I alt	7.998	40.105	54.443	60.670	163.216

Byrådet/Økonomi- og Erhvervsudvalget

AD 22) Prisstigning på løn byggematerialer

Der er lavet en overordnet screening af, om anlægsbudgetterne holder set i lyset af prisudviklingen. Konklusionen på screeningen er, at håndværkerudgifter stiger pt. lidt mere end den fremskrivning, der hvert år foretages ved den generelle tekniske tilretning af anlægsbudgetterne. Problemstillingen er størst ved de egentlige byggerprojekter og mindre ved anlægsprojekter. Det kan overvejes at tage højde herfor, for eksempel ved at afsætte en pulje til imødegåelse af prisstigninger på håndværkerudgifter eller alternativt, at der åbnes op for en praksis hvor man ved den årlige tekniske tilretning af budgetterne kan foretage en specifik revurdering af prisforudsætninger på de enkelte anlægsprojekter.

Forslaget er beskrevet i bilag 9k, "Screening af prisniveau".

AD 23a) Betalt parkering

Den samlede konklusion på analysen om konsekvenserne ved indførelse af betalt parkering i Viborg er, at det er muligt at indføre betalt parkering i Viborg og samtidig generere en indtægt, der kan benyttes til ud- og ombygning af den eksisterende parkeringsinfrastruktur. Der vil være kommunale udgifter forbundet med at etablere betalt parkering som det fremgår af skemaet nedenfor.

	Overvejende parkeringsautomater	Parkeringsautomater kombineret med mobilbetaling	Mobilbetaling med parkeringsautomater på store pladser
Anlægsomkostninger	3,3 – 4,2 mio.	1,85-2,35 mio.	0,9-1,11 mio.
Driftsomkostninger pr. år	0,9 mio.	0,5 mio.	0,23 mio.

Afhængig af takstniveauet vil indførelse af betalt parkering i Viborg Midtby genere bruttoindtægter i størrelsesorden 12 til 16 mio. kr. om året. Ved 2 timers gratis parkering falder de beregnede årlige bruttoindtægter til ca. 6 mio. kr. og ved 1 time gratis parkering udgør bruttoindtægten godt 9 mio. kr.

Forslaget er beskrevet i bilag 9c, ”Indførelse af betalt parkering i Viborg”.

23b) Renovering af Preislers Plads og Fischers Plads

Beregning af udgifter til renovering af Preislers Plads og Fischers Plads er under udarbejdelse.

AD 24) Nærbane mellem Bjerringbro og Skive

Viborg Kommune har undersøgt mulighederne for at realisere en bedre jernbanebetjening af kommunen med nærbanetrafik, der kan betyde flere togstop og flere tog med attraktive forbindelser - primært internt i kommunen og sekundært til Skive, Randers, Aarhus og IC-nettet. Fokus har været at afdække perspektiver for en opgradering af banen mellem Bjerringbro og Skive til en nærbane, ved at skitsere tre mulige scenarier for opgradering af togtrafikken på kort og længere sigt.

Tabel 8. Udgifter til nærbane mellem Bjerringbro og Skive

Scenarium	Anlægsudgift (mio. kr.)	Årlig driftsudgift (mio. kr.)
0. Regionaltog (REX tog) og flere togstop i Viborg Kommune	60	4
1. Lokaltog	81	12
2. Randerstog til Stoholm	60	16
3. Randerstog til Skive	60	20

AD 25) Kvotetildeling – nybyggeri og kapitaltilførsel

Boligselskaberne udarbejder hvert år et boligprogram for kvoteåret med forslag til fordeling af udgiftsrammen for nybyggeri og kapitaltilførsler fordelt på forskellige projekter. Det er denne fordeling af udgiftsrammen på projekter, der danner baggrund for byrådets godkendelse af budgettet. Kvotetildelingen behandles af Økonomi- og Erhvervsudvalget på mødet den 23. august 2017. Nedenstående tabel viser merudgiften til nybyggeri, hvis udvidelserne af den økonomiske ramme i denne sag godkendes.

Tabel 9. Udgifter til Kvotetildeling – nybyggeri og kapitaltilførsel

Budget - Nybyggeri (mio. kr.)	2018	2019	2020	2021	I alt
Oprindeligt budgetforslag	29,7	30,4	9,0	9,0	78,1
Budgetforslag inkl. forslag til udvidelser, jf. sagsfremstillingen	29,7	53,6	25,0	25,0	133,3
Merudgift	0,0	23,2	16,0	16,0	55,2

Forslaget er beskrevet i bilag 9f, sag til Økonomi- og Erhvervsudvalget den 23. august 2017 vedr. kvotetildeling.

AD 26) P-pladser og trafikafvikling ifm. udvidelse af de 5 Hald'er
 Der var forudsat anvendt 885.000 kr. til p-pladser og 820.000 kr. til trafikafvikling. Det foreligger nu et hovedprojekt for de to dele. Arbejdet og omfanget har været mere omfattende end først antaget. Samtidig forudsættes p-pladser og vejanlægget i lighed med resten af projektet udført i en høj kvalitet. Anlæg af p-pladser inkl. tilkørselsveje mm. og omlægning af Ravnsbjergvej anslås efter hovedprojektet at beløbe sig til 5.541.000 kr. Der er således en merudgift på 3.836.000 kr. i forhold til de allerede bevilgede 1.705.000 kr.

Forslaget er beskrevet i bilag 9g, "Notat vedr. udvidelse af de 5 Hald'er".

Børne- og Ungdomsudvalget

Ad 27) Pulje til renovering af legepladser, dagtilbud
 Den hidtidige pulje er overgået til drift og udløber i 2018. En ny pulje indføres, så der fortsat sikres midler til renovering af legepladser.

AD 28) Pulje til indretning af køkkener
 Puljen skal ses i sammenhæng med "pulje daginstitutioner", som fremgår af basisbudgettet. Midlerne afsat til 2018 er fremrykket til 2017, og der er således brug for fortsat at afsætte midler i 2018 og 2021 med henblik på etablering af produktionskøkkener i de børnehuse, hvor forældrene vælger kommunal frokostordning.

AD 29) Nyt børnehus i Arnbjerg
 Med henblik på at følge med byudviklingen og sikre en daginstitution i nærområdet, opføres der et børnehus med plads til 120 børnehavebørn og 40 vuggestuebørn.

AD 30) Udbygning af Børnehuset Hobbitten
 For at skabe en mere rationel drift udvides Hobbitten, så der bliver plads til yderligere 40 børn, og Hedely nedlægges. Dette vil medføre udgifter til nedrivning.

AD 31) Pulje daginstitutioner
 Puljen omfatter løbende renoveringer.

AD 32) Klub Valhalla - etablering ny klub ved Nordre Skole
 Klubben har store pladsproblemer grundet mange brugere samt en del specialklasselever fra Nordre Skole. Klubben etableres ved Nordre Skole, hvor SFO'en pt. er placeret og har hermed mulighed for benyttelse af skolens faglokaler. Efterfølgende salg af Lokesvej 1 vil medføre indtægter.

AD 33) Pulje til renovering af legepladser, skoler
Puljen omfatter renovering af legepladser.

AD 34) Nordre Skole, om- og tilbygning indskoling og SFO
SFO'en har lokaler i en fritliggende pavillonbygning nord for skolen, og der er således ingen sammenhæng mellem skole og SFO. Pavillonerne udfases og erstattes af en tilbygning ved indskolingen umiddelbart op mod skolens ankomst og P-plads.

AD 35) Om- og tilbygning af daginstitutionen Tumlehøj
Projektet omfatter udvidelse, ombygning og renovering af Børnehaven Tumlehøj i forbindelse med etablering af vuggestue. I overslaget er der taget udgangspunkt i en 160 m² udvidelse og væsentlige tilpasninger af eksisterende m², så bygningen efterfølgende også kan rumme 16 vuggestuebørn.

AD 36) Ny skole på Vinkelvej
Der er lavet dels alternative løsninger for placering af både Overlund Skole og Rosenvængets Skole på Vinkelvej 20 samt alternative placeringsmuligheder i øvrige områder.

Begge skoler på Vinkelvej 20:

Der er beskrevet tre alternative løsninger, alle indeholdende nybyggeri og renovering af eksisterende lokaler. De tre alternativer har en anlægssum på hhv. 80 mio. kr., 100 mio. kr. og 120 mio. kr. Hertil kommer 4 mio. kr. til vejanlæg og udgifter til renovering af Overlundhallen og ny ½ hal. Den væsentligste forskel på alternativerne er omfanget af nybyggeriet, der i de 3 forslag spænder fra 2.289 m² til 4.300 m².

Alternative placeringer:

Alene Overlund skole placeres på Vinkelvej 20 og Rosenvængets skole ved Finderuphøj / Houlkær skole: Prisoverslag for ombygning / tilbygning er 70 mio. samt udgifter til renovering af Overlundhallen og ny ½ hal samt 4 mio. kr. til vejanlæg. Alternativ placering af Rosenvænget er anslået til 60-65 mio. kr. samt evt. ny ½ hal.

Nybyggeri Gl. Randersvej 49 / Skolevej 10 (nuværende placering af Overlund Skole) / Taphede: Samlet nybyggeri til begge skoler vurderes til ca. 260 mio. kr. Hertil kommer udgifter til halfaciliteter. Ved placering i Taphede er der behov for 2 haller. Ved placering på de 2 andre lokaliteter er der behov for Renovering af Overlundhallen og ½ ny hal.

Forslaget er beskrevet i bilag 9e, "Notat vedr. budget for ny skole på Vinkelvej".

Kultur- og Fritidsudvalget

AD 37) Anlægsramme til investeringer i renovering og nybyggeri i selvejende idrætshaller

Anlægsramme fra 2020 på 7 mio. kr. årligt. Rammen er til investeringer i renovering og nybyggeri af selvejende idrætshaller, idet der er i gang sat en analyse på halområdet, der foreligger Kultur- og Fritidsudvalget i december 2017

Teknisk Udvalg

AD 38) Ny skolevej til folkeskole på Vinkelvej i Viborg (tidligere handelsskole)

I forbindelse med etablering af folkeskole m.v. i bygningerne, hvor der i dag er handelsgymnasium, skal der sikres gode skoleveje til institutionen. Det skal dels ske fra Overlund siden hen langs Vinkelvej og dels fra området nord for Randersvej.

AD 39) Domkirke kvarteret

På baggrund af Byrådets godkendelse af tidsplan for helhedsplan for Domkirke kvarteret, er der indledt forhandlinger med de største danske fonde om, hvordan den omfattende helhedsplan for Domkirke kvarteret kan realiseres, primært for ikke-kommunale midler. Det må dog forventes at eventuelle større fondsbevillinger også vil medføre forventning om en vis kommunal medfinansiering.

AD 40) Områdefornyelse

Teknisk Udvalg har på udvalgs møde den 21. juni 2017 anmodet om notat vedrørende områdefornyelse. Der er på den baggrund udarbejdet en mulig plan, som indebærer, at igangsættes et nyt årligt projekt til 4 mio. kr. i 2018, 10 mio. kr. i 2019 og 4 mio. kr. i 2020 og 2021. De samlede udgifter er 5,1 mio. kr. i 2018, 7,1 mio. kr. i 2019, 8,6 mio. kr. i 2020 og 10,1 mio. kr. i 2021. De opgjorte merudgifter i tabellen ovenfor forudsætter overførsel af midler fra 2017.

AD 41) Brug af skøjtebanens areal i sommerperioden

Teknisk Udvalg behandlede på sit møde den 21. juni 2017 sag om etablering af en ny skøjtebane på Borgvold. Forslaget er forsøgt tænkt i sammenhæng med den nye legeplads på Borgvold og rammerne på Borgvold. Projektet indebærer, at den plane flade bibeholdes, men evt. zoneopdeles og med fleksible løsninger, således at der kan etableres aktivitetsområder m.v. på arealet om sommeren, ligesom dele kan anvendes til petanque og andre spil, leg og ophold m.v. I det foreløbige oplæg er den samlede pris til denne del på ca. 450.000 kr. Evt. mere, hvis hele udgiften til kantafrænsning ikke kan indeholdes i projektet finansieret af Kultur, Service og Events.

Ældre- og Sundhedsudvalget

AD 42) KOL-indsats

Regeringen, KL og Danske Regioner har indgået en aftale om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med KOL i hele landet senest i 2019. Den telemedicinske hjemmemonitorering skal medvirke til, at borgeren kan mestre egen sundhed samt øge trygheden og fleksibiliteten i behandlingen og derved reducere indlæggelser og ambulante kontroller. Der skal investeres i implementering, lokal telemedicinsk infrastruktur, uddannelse og indkøb/leasing af udstyr.

4. Forudsætninger i basisbudgettet

Beslutningspunkt 3: Skal forudsætningerne i basisbudgettet fastholdes?

De anvendte budgetforudsætninger i basisbudgettet er beskrevet i bilag 1a, "Notat om Viborg kommunes basisbudget 2018-2021". De mest centrale budgetforudsætninger, som vil kunne justeres, fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 10. Forudsætninger i basisbudgettet

AD (i mio. kr.)	2018	2019	2020	2021	Bemærkninger
A Budgetbuffer – drift	25	25	25	25	Pulje på 25 mio. kr. er afsat i 2018-21, men kan hæves eller nedsættes.
B Indlagte effektiviseringer	-8	-34	-60	-78	Ikke-udmøntede effektiviseringer, som Byrådet vedtog sidste år.
C Ekstraordinært finansieringstilskud	-88,8	-50	-50	-50	Er 88,8 mio. kr. i 2018. Er budgetlagt til 50 mio. kr. i 2019-2021, men kan ligge fra alt mellem 0 og 90 mio. kr.
D Skatter og afgifter	0	0	0	0	Der er forudsat uændrede skatteprocenter.

AD A) Budgetbuffer

Der er afsat en budgetbuffer på 25 mio. kr. i alle årene 2018-21. Formålet med budgetbufferen er at minimere risikoen for, at Viborg Kommune sanktioneres økonomisk og derved mister bloktilskud ved evt. overskridelse af det aftalte budgetniveau i økonomiaftalen. Overskridelse af det aftalte niveau kan fx ske, hvis der i 2018 forbruges overskud, der er opsparet fra tidligere år. Det er nyt, at der afsættes en budgetbuffer i overslagsårene. Det antages herved, at Viborg Kommune årligt nedbringer opsparede midler på driften. Der er fra regnskab 2016 overført 108 mio. kr. til 2017 og 20 mio. kr. til 2018.

AD B) Indlagte effektiviseringer

I det seneste budgetforlig blev det vedtaget at indarbejde årlige effektiviseringer på serviceområderne på én procent svarende til effektiviseringsstrategiens målsætning. Der er afsat en råderumspulje på ½ procent på politisk organisation i 2019-21, så nettoreduktionen er ½ procent. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet ligger desuden som en ikke-udmøntet reduktionspulje i budgettet. Tabellen nedenfor viser de indlagte reduktioner.

Tabel 11. Indlagte reduktioner i basisbudgettet

(mio. kr.)	2018	2019	2020	2021
En procent reduktion på serviceområderne	0	-36	-72	-108
Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet	-8	-16	-24	-24
Reduktioner i alt	-8	-52	-96	-132
Råderumspulje på ½ procent	0	18	36	54
Nettovirkning på basisbudget	-8	-34	-60	-78

AD C) Ekstraordinært finansieringstilskud

Der er i økonomiaftalen aftalt et ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. i 2018 til styrkelse af kommunernes likviditet, hvoraf Viborg Kommune får 88,8 mio.kr. Det er sjette år i træk, at kommunerne får et sådant tilskud. I lighed med tidligere år er der i basisbudgettet i overslagsårene 2019 – 2021 indarbejdet et tilskud på 50 mio. kr. svarende til det niveau, som blev vedtaget med budgetforliget for budget 2017. Det er meget vanskeligt at fastsætte dette skøn, og det kan i princippet forudsættes til alt mellem 0 og 90 mio. kr. Det er således uvist, hvor længe Staten vil forsætte med at give finansieringstilskud til kommunerne i takt med, at kommunernes likviditet vokser. Kommunernes samlede likviditet er vokset fra 24 mia. kr. i 2010 til 42 mia. kr. i 2017.

AD D) Skatter og afgifter

Ved 2. behandlingen af budgetforslaget skal Byrådet vedtage kommunale skatter og afgifter for 2018. I basisbudgettet er budgettets indtægtsside beregnet ud fra de gældende skatter og afgifter for 2016:

Udskrivningsprocent: 25,7 procent

Grundskyldspromille: 23,7 promille

Dækningsafgift offentlige ejendomme: 8,75 promille

Viborg Kommune opkræver ikke dækningsafgift for forretningsejendomme.

Tabellen nedenfor viser provenuet ved en evt. skattestigning på hhv. 0,1 procent og 0,2 procent.

Tabel 12. Beregning på en indkomstskattestigning

Mer/mindre-indtægt opgjort i mio.kr. - = tab	2018	2019	2020	2021
Skattestigning på 0,1 procent inkl. sanktion	1,5	7,3	7,5	11,8
Skattestigning på 0,1 procent ekskl. sanktion	12,1	14,6	15,1	15,7
Skattenedsættelse på 0,1 procent	-3,3	-7,3	-7,6	-11,8
Skattestigning på 0,2 procent inkl. sanktion	5,0	14,6	15,1	23,6
Skattestigning på 0,2 procent ekskl. sanktion	26,2	29,2	30,2	31,5
Skattenedsættelse på 0,2 procent	-7,1	-15,1	-15,6	-24,4

* Negativt fortegn = nettoindtægt, positivt fortegn = nettoudgift